

BULDAN'DAKİ İLKÖĞRETİM SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YAPISALCI ÖĞRENME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Aylin YAZICIOĞLU

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

ÖZET:

Eğitim, bireylerde istendik davranışları meydana getirme sürecidir. Tüm eğitim ve öğretim programlarının genel olarak öğrencilere vermek istedikleri:

- 1-Temel bilgi ve becerileri kazanma,
- 2-Hayata hazırlama,
- 3-Bir üst sınıf için basamak oluşturma gibi amaçları taşır.

Eğitim programları, sistemi daha dinamik bir yapıya kavuşturmak için birçok felsefe, yaklaşımlardan etkilenmiş süreç içinde kendini yeni model, tasarım ve kuramlarla yenilemiştir.

Son yıllarda üzerinde en fazla konuşulan, bilgiyi temelden yapılandırmaya dayanan bir kuram olan, yapısalci öğrenme kuramı ülkemizdeki eğitim sisteminde yeni tanınmaya ve anlaşılmaya başlamıştır.

Çalışmanın amacı; yapısalci öğrenmenin öğretmenleri nasıl etkilediği, öğretmenlerin bu kuram hakkındaki bakış açısını tespit etmek amacıyla, Buldan'daki ilköğretim sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almaktır.

Çalışma, literatür taramasıyla beraber, ilgili olan okul ve öğretmenlerle görüşmeler yapılarak hazırlanmıştır.

Çalışmanın sistemi doğrudan etkileyen ve etkilenen tüm öğretmenlerde olduğu gibi Buldan'daki sınıf öğretmenlerinin yapısalci öğrenme hakkındaki görüşlerini sunarak eğitime öğretmenlerin bakış açısını kazandıracağına inanıyorum.

Anahtar Kelimeler: Yapısalci öğrenme, sınıf öğretmeni

GİRİŞ

Değişen yaşam koşulları ihtiyaçlar insanoğlunu yeni arayış ve yaklaşımlara yöneltmiştir.Eğitim sistemleri de zamanla değişim kazanarak sistemi daha iyi ve dinamik bir yapı kazandırma açısından sürekli kendini yenilemektedir.Son zamanlarda üzerinde en fazla durulan yaklaşımlardan biri olan yapısalcı öğrenim kuramı yeni bir çığır açarak bilginin doğasına tekrar sorgulama dönemine götürerek ,sistemi ve sistemin parçalarını görev ve sorumluluklarını yeniden ele almıştır.Sistemden en fazla etkilenen öğelerden biri olan öğretmenlerin görüş ve düşüncelerini almak.bakış açılarını kazandırmak sistemi uygulama ve yorumlama açısından önemli bir gösterge olacaktır.

YAPISALCI ÖĞRENME

Büyük bir hızla gelişen ve değişen dünyada bireylerin rolleri ve onlarda aranan özelliklerde değişmektedir.Bilgiyi verildiği gibi kabul edip,tüketen olmak yerine günümüz bilgi toplumlarında bireyin rolleri bilgiyi sorgulayan,yorumlayan ve onu yapılandıran bir çerçevede ele alınmaktadır.

Bilgiyi yapılandırma,bilginin doğası ile ilgili bir kavram olarak ortaya çıkmış,yapılandırmacılık öğretim ile ilgili bir kuram olmaktan çok;bilgi ve öğrenme,bilgiyi temelden yapılandırmaya dayanan ,öğrenenin bilgiyi nasıl öğrendiğine ilişkin olarak gelişen ve zaman içinde bunu nasıl yapılandığını göstermeye çalışan bir yaklaşım olmuştur¹.

Yapılandırmacılık,bilgiyi aktarma ve başkasını aktardığı bilgiyi kaydetme yerine ,onu yapılandırmayı inşa ve transfer etmeyi uygun görür². Yapısalcı öğrenme yaklaşımı,öğrenmeyi varolan bilgisiyle sunulan yeni bilgiyi sürekli olarak karşılaştırıp,bilgilerini yenileyen,değiştiren ve bilgilerine yeni bilgiler ekleyen bir konumda görmektedir.Bu bağlamda bilgini keşfi anahtar olan kavramdır³.

Yapısalcı öğrenmede temel alınan özellikler kısaca;

Bilgiyi araştırma ve yorumlama,analiz etme,düşündürme sürecini geliştirme,geçmiş ve yeni yaşantısını bütünleştirme⁴, anlamlı öğrenme için kendine has öğrenme görevlerinin olduğu,sosyal etkileşimin kritik rol oynadığı ilkelere dayanır⁵.

Yapılandırmacı yaklaşım temele alınarak gerçekleştirilen öğrenme öğretme süreçleri geleneksel yaklaşımlara göre bazı farklılıklar gösterir.Bu farklılıklar öğretim programının öğelerinden de ortaya çıkar⁶.

Yapısalcı öğrenmede eğitim ortamı,öğrenen ve öğretmen

¹ Demirel,Ö.Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme,Ankara,Mart 2004

² Koç,G. ve Demirel M. Davranışçılıktan Yapılandırmacılığa:Eğitimde Yeni Bir Paradigma.Hacettepe Eğitim Dergisi-27.sayı

³ Yapısalcı Öğretim(b.t.)01.09.2006,www.cet.boun.edu.tr

⁴ Şaşan,H.Yapılandırmacı Öğrenme.Yaşadıkça Eğitim.74-75,2002.49-52

⁵ Koç,G. ve Demirel M. Davranışçılıktan Yapılandırmacılığa:Eğitimde Yeni Bir Paradigma.Hacettepe Eğitim Dergisi-27.sayı

⁶ Şaşan,H.Yapılandırmacı Öğrenme.Yaşadıkça Eğitim.74-75,2002.49-52

Öğrenen merkezli bu sistemde bilgi sadece okul-sınıf-derste sınırlı kalmayıp çevreyi de içine alır.Eğitim ortamı hayatın içine her alanına kayar.

Yapısalcı anlayışın uygulandığı eğitim ortamları,bireylerin öğrenme sürecinde daha fazla sorumluluk almalarını ve etkin olmalarını gerektirir.Çünkü öğrenilecek öğelerle ilgili zihinsel yapılandırmalar,daha öncede belirtildiği gibi,bireyin bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilir.Bu nedenle,yapısalcı eğitim ortamları,bireylerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunmalarına,dolayısıyla,zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak biçimde düzenlenir.Bu tür eğitsel ortamlar sayesinde bireyler zihinlerinde daha önce yapılandırdıkları bilgilerin doğruluğunu sınama,yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde eder⁷.

Öğrenenin rolün ise;öğrenen bilgiyi araştırıp keşfederek,yeniden oluşturarak,yorumlayarak,çevre ile etkileşim kurarak yapılandırır.Böylece içerik ve süreci aynı zamanda öğrenir,ayrıca mücadeleci,meraklı,girişimci ve sabırlı olmak,yapılandırmacı öğrenmede bulunması gereken kişisel özelliklerdir⁸. Sistemin en önemli parçalarından biri olan öğretmenlerin rolü ise;öğrencileri soru sormaya,kendi fikirlerini formüle etmeye ve sonuçlar çıkarmaya teşvik edici olan,bilgiyi dağıtıp aktarmaktan çok birer rehber ve öğrencilerle birlikte keşfedici,araştırmacı pozisyonundadır⁹.

Bunun yanında,öğretmenler öğrencilerini önceden belirlenmiş eğitim programlarının sıkıcılığından arındırır,büyük düşünceler üzerinde odaklaşmayı sağlar;fikirleri yeniden formüle etmelerini,ilişkiler kurmaları ve belirli sonuçlara ulaşmaları için öğrenci ilgilerini merkeze alır;dünyanın karmaşık bir yer olduğundan gerçeğin bir yorum sorunu olduğunu öğrencileriyle paylaşır;öğrenmenin ve öğrenmeyi değerlendirme sürecinin güç ve karmaşık bir çaba olduğunu belirler¹⁰.

Öğretmen otorite değil sınıf içinde gözlemcidir.Sınıf yönetimi emir verme yada zor kullanama ile yapılmaz.Denetim dolaylı duygusal ve zihinseldir¹¹.

Öğretmenlerin görüşleri

Öğretmenlerin sistemdeki görev ve sorumluluklarının yanında sistemin en önemli parçalarından biri olmaları sebebiyle sisteme yaklaşımları ve görüşleri de önemlidir.Çünkü öğretmenler sistemi taşıyabilecek ve onu yansıtabilecek bir ayna konumundadır. Bu sebeple Buldan'daki ilköğretim sınıf öğretmenlerinin yapısalcı öğrenme hakkındaki olumlu-eksik yada yanlış buldukları noktalar belirtilmiştir.

⁷ Yaşar,Ş.Yapısalcı Kuram ve Öğrenme-Öğretme Süreci.Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,Cilt 8,Sayı 1-2,Güz 1998,ss.68-75

⁸ Şaşan,H.Yapılandırmacı Öğrenme.Yaşadıkça Eğitim.74-75,2002.49-52

⁹ Bağcı,N.Öğretim Sürecinde Öğrenciyi ve Öğrenim Amacına Yönelik Yeni Yaklaşımlar.Milli Eğitim Dergisi,sayı 159.2003

¹⁰ Demirel,Ö.Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme,Ankara,Mart 2004

¹¹ Şaşan,H.Yapılandırmacı Öğrenme.Yaşadıkça Eğitim.74-75,2002.49-52

Sistemin olumlu taraflarını maddeler halinde belirtecek olursak:

- 1-Öğrenci merkezli olması her şeyden önce bir üstünlüğü getirmesi,
 - 2-Sorumluluk duygusunu geliştirmesi,
 - 3-Bilgiyi üretme,hazıra konmama ve çalışmayı gerektirmesi,
 - 4-Öğretmeni bilgiyi aktaran her şeyi bilen olmaktan alıp,rehber olan ve koordinasyonu sağlayan bir duruma getirmesi,
 - 5-Günümüz bilgi ve teknoloji çağına uygun bir eğitim sistem yapısının olması,
 - 6-Öğrenmeyi öğrenciyi bütüncül öğrenmeye sevk etmesi,
 - 7-Ezberden uzak,düşündürmeye çalışması,
 - 8- Öğrencinin bilgiyi yorumlamayı sağlaması,
 - 9-Öğrenciyi öğrenmenin içinde kılması,
 - 10-Öğretmenin eğitim ve öğretim kalitesini arttırmak için sürekli diğer öğretmenlerle işbirliği içinde olması,
- belirtilen olumlu görüşlerdir.

Sistem için yetersiz yada olumsuz belirtilen görüşler ise:

- 1-Etkinlikler uzun olduğu için zaman bakımından yeterli gelmemesi,maddi olarak öğrenciyi zorlaması,
- 2-Materyal sıkıntısının yaşanması,
- 3-Şehirde ve köyde okuyan öğrenciler arasında yapılandırmacı öğrenmenin uygulanmasında çok farklılık oluşturması,
- 4- 1. sınıf öğrencileri için ses temelli sistemi metodundan daha çok tümdengelim metodunu kullanmanın daha avantajlı olması.Ses sistemi soyut kaldığı için bir nevi öğrencinin hafızasında kalmaması,çok tekrar gerektirmesi,
- 5-Velini el yazısını bilmediği için öğrenciyeye yardımcı olmakta zorlanması,
- 6-Özellikle 1.sınıf öğrencilerinin okuma ve yazmada zorlanmaları stres yaşamaları,
- 7-Sınıf mevcudunun 24'ü aştığı durumlarda sistemi uygulamanın zor olması,
- 8-Ses temelli sistemin 1.sınıflar için olumsuz olması.Nedeni ise,Öğrencinin göz kayma ve algılamasını daraltması,hızlı okuma ve anlama becerisini azaltması,
- 10-Bazı etkinliklerin sınıf seviyesinin üstünde olması,
- 11-Öğrencilerin çoğunluğunun performansa dayalı ödevlerini istekli yapmaması,
- 12-Sistemin günümüz sınav sistemine uygun bir sistem olmaması,

- 13-Küçük yerlerdeki öğrencilerin seviyesini zorlaması,
- 14-Bazı derslerde(Sosyal Bilgiler) konu anlatımını az olması,
- 15-Matematik ve Türkçe Dersi'nde test ve problem konularının yetersiz kalması,
- 16-Köy okullarında uygulamanın zor olması,

Belirtilen görüşler dışında sadece 2 öğretmen iki sistemi birleştirerek sentez yapılması gerektiği öğretmene düşen görevin de bu olduğunu görüşleri arasında belirtmişlerdir.

SONUÇ:

Bilginin içeriğiyle beraber doğasına yönelen,bilginin yeniden inşa edilmesini,yapılandırılmasını,sorgulayıcı ve ona yorum kazandırıcı olan yapısalcı öğrenme kuramını uygulamak ülkemiz eğitim sistemi ve öğretmenler için yeni bir dönem açmıştır.Bilindik öğretmen –öğrenci-ders etkinlikleri değişiklik kazanarak yeni bir yapıya kavuşmuş,öğrenciyi bilgiyi alan ödevlerini yapan olmaktan çok derste daha etkin,sorumluluk sahibi,bilgiyi sorgulayan,araştıran bir yere; öğretmeni ise bir rehber-koordinatör,öğrenciyi yönlendiren,yeteneklerini gelişmesini sağlayan bu doğrultuda ona yön veren bir konuma getirmiştir.

Sistemde görülen eksik durumların yanında öğretmenlerin çoğu uygulanan bir önceki sisteme göre yapısalcı öğrenmeyi daha olumlu bulmuştur.Nedenleri arasında sistemin hem öğrenciyi hem de öğretmeni çalıştırması,sorumluluk kazandırması,sorgulama sürecine almasıdır.Neden ve nasıl soruları daha çok sorulmaktadır.

Eksik yönlerin zamanla aşılacağı sistemin yeni yeni oturmaya başlaması ve zamanla daha iyi anlaşılacak olması ortak görüşler arasındadır.

Olumsuz bakılan noktalar ise,sistemin günümüz sınav sistemine uygun düşmemesi,test tekniğini geliştirmemesidir.Ayrıca 1.sınıf öğretmenleri el yazısı ve ses temelli yöntemin öğrenciyi olumsuz etkilediğini,bunu yerine tümdengelim sisteminin daha iyi olacağı da verilen öneriler arasındadır.

Ankete görüş bildiren 2 öğretmen diğer öğretmenlerden farklı bir çizgi oluşturarak yeni bir yaklaşımla aslında her iki sistemin olumlu yanlarının alınarak sentez yapılması gerektiğini ve öğretmenin görevinin de bu olduğunu belirtmişleridir.

Öğretmenler sisteme alışmaya ve öğrencilerini yönlendirmeye çalışmaktadır.Sistemin daha iyi anlaşılması için hizmet içi kursların verilmesi,kaynakların ve araştırmaların sunulması öğretmenlere yön gösterecektir.

KAYNAKÇA

- 1- Bağcı,N.Öğretim Sürecinde Öğrenciye ve Öğrenim Amacına Yönelik Yeni Yaklaşımlar.Milli Eğitim Dergisi.sayı:159 ,2003
- 2- Buldan İlköğretim Okulları'ndaki Sınıf Öğretmenleri
- 3- Demirel,Ö.Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme,Ankara,Mart ,2004
- 4- Koç,G. ve Demirel M. Davranışçılıktan Yapılandırmacılığa:Eğitimde Yeni Bir Paradigma.Hacettepe Eğitim Dergisi-27.sayı
- 5- Şaşan,H.Yapılandırmacı Öğrenme.Yaşadıkça Eğitim.74-75,2002.49-52
- 6- Yapısalıcı Öğretim(b.t.)01.09.2006,www.cet.boun.edu.tr
- 7- Yaşar,Ş.Yapısalıcı Kuram ve Öğrenme-Öğretme Süreci.Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,Cilt 8,Sayı 1-2,Güz 1998.ss.68-75